

ИЗВЈЕШТАЈ
О ОЦЈЕНИ ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ
И КАНДИДАТА ЗА ИЗРАДУ ДОКТОРСКЕ ТЕЗЕ

На основу члана 71. Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, број 73/10) Научно–наставно вијеће Филозофског факултета, на сједници одржаној 26.01. 2012. године, бр. 107-4/12, именовало је Комисију за оцјену подобности теме и кандидата за израду докторске дисертације „Спољни аспект покрета за вјерску аутономију у Босни и Херцеговини од 1896. до 1905. године“, кандидата мр Бошка Бранковића у сљедећем саставу:

1. проф. др Ђорђе Микић, редовни професор Филозофског факултета у Бањој Луци, председник
2. проф. др Дејан Микавица, ванредни професор Филозофског факултета у Новом Саду, члан
3. доц. др Боро Бронза, доцент Филозофског факултета у Бањој Луци, члан

ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

- Ментор, звање, институција у којој је стекао највиша звања, ужа научна област:
 - проф др Ђорђе Микић, редовни професор Филозофског факултета у Бањој Луци. За професора на Филозофском факултету у Бањој Луци изабран је 1995. године из уже научне области *национална историја новог вијека*.

- Остали чланови комисије, звања и институције у којима су стекли највиша научна звања, ужа научна област:
 - проф. др Дејан Микавица, ванредни професор Филозофског факултета у Новом Саду. На истом факултету изабран је за професора из уже научне области *национална историја новог вијека*.

 - доц. др Боро Бронза, доцент Филозофског факултета у Бањој Луци. На истом факултету изабран је за доцента из уже научне области *општа историја новог вијека*.

1. БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ, НАУЧНА И СТРУЧНА ДЈЕЛАТНОСТ
КАНДИДАТА

1. Презиме име оца и име	Бранковић Милан Бошко
2. Е-mail и контакт телефон	brbosko@gmail.com 065/817-403
3. Датум и мјесто рођења	10.3.1984. Бихаћ
4. образовање: а) Основна школа б) Средња школа в) Основни студиј г) Постдипломски студиј	а) Основна школа: I–IV разред Основна школа „Здравко Челар“ у Босанском Петровцу 1991–1995. година V–VIII разред Основна школа „Никола Тесла“ у Дервенти 1995–1999. б) Средња школа: I разред Гимназија са техничким школама у Дервенти (смјер електротехничар рачунара) 1999/2000. II–IV разред Електротехничка школа „Никола Тесла“ Бањалука 2000–2003. в) Основни студиј: Филозофски факултет, Одсјек за историју и историју и латински језик, Бања Лука, 2003–2009. г) Постдипломски студиј: Филозофски факултет, Одсјек за историју, област Национална историја 19. вијека, Бања Лука, 2009–2011. Магистрирао 11.7.2011. године на Филозофском факултету у Бањој Луци из уже научне области Национална историја 19. вијека.

5. Радно ангажовање	<p>Од 1.7.2008. до 30.9.2009. године запослен као административни радник у предузећу „МБ Развој“ доо Дринић Петровац</p> <p>Од 01.10.2009. године запослен у Библиотеци Филозофског факултета на мјесту библиотекара.</p>
6. Учешће у домаћим и међународним научноистраживачким пројектима	<p>Енциклопедија Републике Српске, одреднице за насељена мјеста: Дринић, Буковача, Бунара, Бравски Ваганац, Источни Дрвар, Кленовац и Срнетица.</p>
7. Знање страног језика	<p>Пасивно познавање њемачког језика</p>
8. Учешће у домаћим и међународним научним скуповима и семинарима	<p>Стручни скуп Друштва библиотекара Републике Српске „Старе навике нови изазови“ Требиње, 12–14. април 2011. године</p> <p>Научни скуп <i>Бањалучки новембарски сусрети</i> „Квалитет наставног и научног рада и Болоњски процес“ Бања Лука, 16–17. децембар 2011. године</p>
9. Монографије	<p>Бошко М. Бранковић, <i>Црква Светог пророка Илије у Смољани</i>, Босански Петровац – Бања Лука, 2012. (Излази из штампе 27.6.2012. године)</p>
10. Објављени научни радови	<p>1. Бошко М. Бранковић, <i>Српско просвјетно и културно друштво "Просвјета" у Босанском Петровцу од 1931. до 1941. године</i>, Гласник Удружења архивских радника Републике Српске, бр. 3, Бањалука, 2011, стр. 223–236</p>

	<p>2. Бошко М. Бранковић, <i>Становништво села Крња Јела од 1700. до 1911. године</i>, Гласник Удружења музејских радника Републике Српске, бр. 8, Бања Лука, 2010, стр. 105–111</p> <p>3. Бошко М. Бранковић, <i>Нелегално постављање ограде око црквеног гробља у селу Јањила код Босанског Петровца 1985. године</i>, Гласник Удружења архивских радника Републике Српске, бр. 4, Бањалука, 2012, стр. 331–337</p>
11. Објављени стручни радови	<p>1. Бошко М. Бранковић, <i>Православно становништво у петровачком протопрезвитерату према црквеним шематизмима за 1882, 1883, 1884–1886. и 1901. годину (статистички подаци)</i>, Радови Филозофског факултета, бр. 13, Бањалука, 2010, стр. 129–147</p> <p>2. Бошко М. Бранковић, <i>Црква Светог пророка Илије у Смољани</i>, Гласник – Службени лист Српске православне цркве, бр. 3, Београд, март 2011, стр. 97–99</p> <p>3. Бошко М. Бранковић, <i>Свештеник Миле Кеџман (1858–1895)</i>, Гласник – Службени лист Српске православне цркве, бр. 12, Београд, децембар 2012, стр. 483–484</p>
12. Прикази	<p>Бошко М. Бранковић, <i>Први шематизам Епархије бихаћко–петровачке 2010, Епархија бихаћко–петровачка, Босански Петровац 2011, стр. 452</i>, Гласник Удружења архивских радника Републике Српске, бр. 4, Бањалука, 2012, стр. 453–454</p>
13. Приређене библиографије	<p>Бошко М. Бранковић, <i>Библиографија часописа "Стари српски архив" од 1-8 (2002-2008)</i>, Гласник Удружења архивских радника Републике Српске, бр. 3, Бањалука, 2011, стр. 485–494</p>

14. Признања	Скупштина општине Петровац на приједлог начелника општине 31.10.2011. године додијелила ми је <i>Захвалницу за изузетан допринос развоју општине.</i>
--------------	--

2. ЗНАЧАЈ И НАУЧНИ ДОПРИНОС ИСТРАЖИВАЊА

- Значај истраживања

Значај истраживања је у томе што у историографији нема студија, нити већих научних радова о овој теми. У питању је тема која је у досадашњој историографији на жалост остала скоро сасвим неистражена. Како су унутрашња питања овога самоуправног, а у ствари дубоког политичког и националног покрета и код Срба и код муслимана већ обрађена без улажења у његову спољнополитичку димензију тако су и спољне акције и дипломатија, која је дјеловала по овом питању, у великом кругу заобилажене, што нам даје за право да закључимо да је ово било јако осјетљиво политичко питање како у далекој, тако и у ближој националној прошлости. Научно описивање овог процеса треба да путем прикупљања што обимније примарне грађе о историјском значају овог процеса омогући његово адекватно научно и критичко објелодањивање широј научној јавности.

- Преглед истраживања

Са аустроугарском окупацијом Босне и Херцеговине, у њој није промијењен један окупатор другим већ и правац политичког живота и развоја међу трима њеним етничким и конфесионалним народима, од којих је само један био државотворан и уз страног освајача и окупатора, а друга два била су у свему против и за слободу. За турско вријеме уз Османлије су били муслимани, а за аустроугарског раздобља уз њих су били католици – Хрвати као вјерници и државници католичке Аустроугарске. Срби су и у вријеме турске и аустроугарске власти били на антидржавној страни. Са њима су за турске управе били католици, а за аустроугарске муслимани.

С промјеном турске у аустроугарску власт, дошло је до неминовности новог регулисања не само политичког него и вјерског положаја Срба и муслимана, који су до тада имали у Цариграду, у политичком и вјерском смислу под Турцима. У почетку регулисања питања положаја вјерских и народносних заједница Срба и

муслимана у саставу окупационе Аустроугарске регулисана су правна питања вјерске надлежности а национално–политичка из њих уклоњена, којим је развлашћена Висока Порта и Васељенска патријаршија.

Иако су по аустроугарским споразумима са Портом и са Патријаршијом Срби задржали своју црквено-школску самоуправу и институцију црквено-школску општину, а муслимани добили вјерску меарифско–вакуфску аутономију, почела је убрзо нова окупациона управа да смањује та дата права и да сужава самосталност постојећих институција, које су у иноверној католичкој држави постале „држава у држави“, поготово код православних Срба око којих се и у којим се окупио најугледнији и најмоћнији њихов новоизрасли слој трговаца, занатлија, свештеника и учитеља, а слично је било и код муслимана окупљених око вакуфа.

У аустроугарском настојању да из својих државних и окупационо–колонијалних интереса смањи постојећи аутономни карактер српских и муслиманских вјерских институција и да она у име црквено-школских општина поставља и бира свештенике и учитеље у српским конфесионалним школама и црквама и да код муслимана уређује вакуфе и његова права довело је од средине 90-тих година 19. вијека најприје код Срба до покрета за црквено-школску самоуправу а нешто касније и код муслимана за меарифско–вакуфску аутономију.

Овај покрет Срба и муслимана за вјерску самоуправу који је трајао код Срба од 1896. до 1905. и код муслимана од 1899. до 1909. имао је свој унутрашњи развој и преговоре представника и једног и другог народа са аустроугарским властима од Беча, Сарајева, окружних сједишта и свој спољни аспект и преговоре са турском Портом, Васељенском патријаршијом, дипломатијом Србије, Црне Горе, Русије и са опозиционим Младочесима око познатог демократе Чеха Томаша Масарика.

Како су унутрашња питања овога самоуправног покрета, а у ствари дубоког политичког и националног покрета и код Срба и код муслимана већ обрађена без улажења у његову спољнополитичку димензију, о чему постоји веома значајна и неискоришћена архивска грађа у београдским архивима и на Цетињу, сматрамо ово питање веома важним кораком у изради спољнополитичке позиције Босне и Херцеговине у сфери међународне дипломатије и њеног насиља над овом напаћеном покрајином.

- Радна хипотеза са циљем истраживања

Научно разумијевање услова који су утицали на настанак, развој и трансформацију вјерских покрета те спољни утицај на исте треба да омогући научно објашњење начина путем којих се на њих вршио политички и информативно–управљачки утицај споља.

У архивској грађи од 1896–1905. године ради се о великом броју извјештаја Српске дипломатије из Беча, Пеште, Петрограда, Цариграда (са Порте и са Патријаршије) и Атине, а с обзиром да ова материја није пажљивије истраживана у прошлости може се закључити да је покрет Срба и муслимана за вјерску самоуправу, који је трајао код Срба од 1896. до 1905. и код муслимана од 1899. до 1909. године, имао како свој унутрашњи тако и спољни развој и политичко дјеловање.

Научно описивање овог процеса треба да путем прикупљања што обимније примарне грађе о историјском значају овог процеса омогући његово адекватно научно и критичко објелодањивање широј научној јавности.

Истраживање се предузима ради израде докторске дисертације и ради научне потребе. Циљ је да се на основу истраживања архивских докумената и свих других доступних података научно обради један битан сегмент немирења и отпора Срба у Босни и Херцеговини аустроугарској окупационој и колонијалној политици, коју је Монархија повела на основу одлука Берлинског конгреса 1878. године, мандатом великих сила.

- Материјал и метод рада

Приликом израде докторске дисертације у највећој мјери биће коришћена необјављена архивска грађа. Основ рада представљаће архивска грађа из Архива Србије у Београду и Архива Босне и Херцеговине у Сарајеву, док ће у мањој мјери бити коришћена грађа из Архива Црне Горе са Цетиња и Архива Републике Српске у Бањој Луци, те новине и часописи с краја 19. и почетка 20. вијека.

У процесу истраживања новинских чланака, мемоара и путописа из тог периода и литературе биће кориштени фондови Библиотеке Филозофског

факултета у Бањој Луци, Народне и универзитетске библиотеке у Бањој Луци, Библиотеке Музеја Републике Српске у Бањој Луци, Библиотеке Српске Патријаршије у Београду, Библиотеке Матице Српске у Новом Саду и Библиотеке Академије наука и умјетности Републике Српске у Бањој Луци.

У анализи прикупљене грађе биће примијењено неколико метода научног истраживања од којих се издвајају:

- Историјска метода – ова метода у обзир узима: хронологију, развој, узрок и посљедицу.
- Метод анализе пронађене грађе (било да се ради о архивској грађи, новинским чланцима, мемоарима, путописима или литератури), којом ће се издвојити подаци потребни за проучавању тему;
- Метод компарације и класификације – упоређивање издвојене грађе значајне за истраживање и њену класификацију;
- Метод индукције – постављање хипотеза на основу увида у прелиминарно конституисану научну цјелину;
- Метод дедукције и генерализације – извођење закључака на основу критичке анализе добијених резултата приликом истраживања.

- Научни допринос истраживања

Предложена тема бави се проучавањем спољног аспекта српског покрета за црквено-школску аутономију у Босни и Херцеговини под аустроугарском окупацијом, која у нашој и страниј историјској науци није у већим размјерама истраживана. Већина историчара који су се бавили проучавањем тема везаних за ову проблематику површно су се дотicali спољног аспекта, доминирало је унутрашње питање овог покрета. Мада је ова тема истраживачки изазовна она ипак није привлачила историчаре. Нико није улазио дубље у проблем и детаљније истраживање. Ово истраживање требало би да открије мјеродавна свједочанства и утврди чињенице о којима свједоче, да их вреднује и повеже, те да на основу податка из њих изврши научно и критичко објелодањивање широј научној јавности.

3. ОЦЈЕНА И ПРИЈЕДЛОГ

- Кратка оцјена о научним и стручним квалификацијама кандидата, тј. о његовим способностима да приступи изради дисертације:

Из података наведених у биографији мр Бошка Бранковића види се да је успјешно завршио магистарске студије на Филозофском факултету у Бањој Луци. До сада је објавио више научних и стручних радова у научним часописима у Републици Српској и учествовао на једном научном и једном стручном скупу у Републици Српској.

Комисија сматра да је кандидат научно и стручно квалификован, тј. способан, да приступи изради докторске дисертације на тему „Спољни аспект покрета за вјерску аутономију у Босни и Херцеговини од 1896. до 1905. године“.

- Научна или практична оправданост предложених истраживања и резултати који се могу очекивати:

Разумљиво је да ће се рад заснивати на истраживачким методама уобичајеним у историјској науци. То се прије свега односи на проналажење архивске и библиотечке грађе, њено студирање као и кориштење релевантне литературе. Ово истраживање требало би да открије мјеродавна свједочанства и утврди чињенице о којима свједоче, да их вреднује и повеже, те да на основу податка из њих изврши научно и критичко објелодањивање резултата широј научној јавности.

Тешко је унапријед претпоставити резултате докторске дисертације, осим очекивања да ће кандидат добијене резултате на основу истраживачке методологије уобичајене у историјској науци на најбољи могући начин истражити, критички обрадити и презентовати широј научној јавности.

- Мишљење о предложеној методи истраживања:

Приликом израде докторске дисертације кандидат ће углавном користити необјављену архивску грађу, мемоаре, путописе, новине и часописе који су излазили крајем 19. и почетком 20. вијека, те релевантну литературу, а код израде рада примијениће више метода – доминантан ће бити историјски метод..

Прва фаза истраживања биће усмјерена ка проучавању доступне литературе везане за ову проблематику. Друга фаза подразумијева свеобухватно и детаљно сагледавање архивске документације и периодике с краја 19. и почетка 20. вијека. На крају, као што је и уобичајено, услиједиће синтетичко уобличавање резултата истраживања.

Овакав метод рада сматрамо прихватљивим за израду предложене докторске дисертације.

- Приједлог са образложеном оцјеном о подобности теме:

Тема „Спољни аспект покрета за вјерску аутономију у Босни и Херцеговини од 1896. до 1905. године“ прецизно обухвата све аспекте једног веома значајног сегмента историје српског народа у Босни и Херцеговини под аустроугарском окупацијом, чији су хронолошки оквири јасно омеђени самим насловом.

Како су унутрашња питања овога самоуправног покрета, а у ствари дубоког политичког и националног покрета Срба и муслимана већ обрађена, без улажења у његову спољнополитичку димензију, тако су и спољне акције и дипломатија, која је дјеловала по овом питању, у великом кругу заобилажене, што нам даје за право да закључимо да је ово било јако осјетљиво политичко питање како у далекој тако и у ближој националној прошлости.

Научно описивање овог процеса треба да путем прикупљања што обимније примарне грађе о историјском значају овог процеса омогући његово адекватно научно и критичко објелодањивање широј научној јавности, што би „скренуло“ пажњу широј научној јавности на „додирљивост“ ове теме у будућности.

Узимајући у обзир све претходно наведено, предложену тему сматрамо у потпуности прихватљивом за истраживање и научно објелодањивање.

- Приједлог са образложеном оцјеном о подобности кандидата:

Кандидат мр Бошко Бранковић је са изузетним успјехом завршио магистарске студије на Филозофском факултету у Бањој Луци. Интересовање за научни рад испољио је кроз низ радова објављених у часописима везаним за историју, археологију и музеологију у Републици Српској. Поред наведеног, кандидат је након завршених магистарских студија учествовао и на једном домаћем научном скупу, излажући тему везану за школске реформе за вријеме турске управе на овом простору.

Сагледавши све наведено комисија сматра да кандидат мр Бошко Бранковић испуњава све научне и законске основе да приступи изради докторске дисертације под називом „Спољни аспект покрета за вјерску аутономију у Босни и Херцеговини од 1896. до 1905. године“.

КОМИСИЈА

1. проф. др Ђорђе Микић, редовни професор Филозофског факултета у Бањој Луци, председник

2. проф. др Дејан Микавица, ванредни професор Филозофског факултета у Новом Саду, члан

3. доц. др Боро Бронза, доцент Филозофског факултета у Бањој Луци, члан

Бањалука

Јун 2012. године